ZENDEGI - SALAM
زندگی سلام
ضمیمه روزنامه خراسان
چهارشنبه • اول آذر ۱۳۹۶
۳ ربیع الاول ۱۴۳۹ • ۲۲ نوامبر ۲۰۱۷
۹۱۲

به بهانه واکنش عجیب بیرانوند به اعتراض هواداران،
مرز تقابل فوتبالیست با تماشاگر کجاست؟

هیس... هوادار اصلا حق اعتراض ندارد!

سیدمصطفی صابری- «علیرضا بیرانوند» دروازه‌بان بلندقامت پرسپولیس، روز دوشنبه با رفتاری عجیب در قبال هواداران خودی، در مرکز توجه قرار گرفت. آن جایی که هواداران، نام «عابدزاده» و «رادوشویچ» را در اعتراض به ساز جدایی بیرانوند صدا زدند و آقای دروازه بان هم با انگشت، آن‌ها را دعوت به سکوت کرد. بیرانوند خیلی قبل‌تر از ملی‌پوش شدن، با درخشش در سن کم و از درون دروازه تیم نفت تهران شناخته شد. حضورش در برنامه «ماه عسل» و بیان این که با کارگری و نان خالی توانسته فوتبالیست موفقی شود، باعث شد مردم بدانند جوان زحمتکش و سخت‌کوشی است. او با پرسپولیس، قهرمان لیگ برتر شد و با ایران به جام جهانی صعود کرد اما چند وقتی بود که در تیم‌ملی و پرسپولیس عملکرد خوبی نداشت. از آن طرف هواداران به بازی ضعیفش اعتراض فراگیر و علنی نداشتند، چون معتقد بودند اشتباه جزئی از فوتبال است و بیرانوند تلاشش را کرده. تا این که علیرضا برخلاف تعهد اخلاقی به هواداران و قرارداد با باشگاه، ساز جدایی از تیم را زد. آن هم در شرایطی که طی یک‌سال و نیم حضورش در جمع قرمزها، این دومین باری است که مرتکب این رفتار می‌شود. در چنین شرایطی بود که هواداران با بردن اسم «عابدزاده» سعی کردند به رفتار بیرانوند، واکنش نشان دهند اما آقای دروازه‌بان ترجیح داد علامت هیس به آن ها نشان دهد؛ یعنی هوادار حق اعتراض ندارد! البته خیلی از بازیکنان هستند که علامت هیس به هوادار نشان می دهند اما این رفتار بد را در قبال هوادار حریف مرتکب می شوند تا دل هوادار خودی را به دست بیاورند و این شکل برخورد با هوادار خودی، آن هم توسط بازیکنی مثل بیرانوند که به تازگی عملکرد ضعیفی داشته، بسیار نادر است. شاید اگر این اتفاق در هر جای دیگری می‌افتاد، چندان اهمیتی نداشت اما برای تیم هایی مثل پرسپولیس و استقلال که بازیکنان آن ها همیشه به داشتن هواداران پرشور افتخار می کنند و لااقل در ظاهر، خود را مدیون هوادار می دانند عجیب است. شاید بیرانوند بگوید من جنایت نکردم که می‌خواهم از تیم بروم! اما آیا هوادار برای ابراز یک شعار نسبتا ساده به دروازه بان، مرتکب جنایت شده که باید با او این گونه رفتار شود؟ آن هم هواداری که امثال عابدزاده، کریمی، مهدوی کیا، شاهرودی و قبل‌تر پنجعلی، پیوس و محمدخانی را به خاطر دارد. در این پرونده مروری داریم بر مواجهه ستاره‌های بزرگ دنیای فوتبال با اعتراض هواداران و البته در گفت‌وگو با «داریوش ارجمند» به عنوان دانش‌آموخته جامعه‌شناسی، این تقابل ستاره و هوادار را بررسی می کنیم.

ماجرای برخورد بیرانوند با هواداران پرسپولیس، چی بود و چی شد؟

مصطفی میرجانیان- حدود یک ماه قبل بود که خبر رسید «علیرضا بیرانوند» تصمیم گرفته از پرسپولیس جدا شود. آن هم در شرایطی که سرخ پوشان دو فصل از نقل و انتقالات محروم هستند و نمی توانند بازیکنی را به خدمت بگیرند. چند روز بعد از آن و بلافاصله بعد از بازی سایپا و پرسپولیس، آقای دروازه بان در مصاحبه ای تصمیم جدایی اش از پرسپولیس را اعلام کرد و گفت: «چون می‌خواهم به فکر خودم و آینده‌ام باشم، همراه با خانواده و وکیلم تصمیم گرفتم از پرسپولیس جدا شوم...!» بعد از گذشت چند روز، با نزدیک شدن به بازی پدیده و پرسپولیس و در حالی که پیش بینی می شد در این شرایط و با حضور بیرانوند در ورزشگاه، جو علیه او باشد، برخی از بازیکنان تیم، در حمایت از او و برای آرام کردن فضای بازی، پست هایی منتشر کردند که تا حد ممکن از ایجاد حاشیه در این بازی جلوگیری شود. اما تلاش بازیکنان پرسپولیس برای آرام کردن فضای ورزشگاه جواب نداد و زمانی که بیرانوند در ابتدای بازی و برای گرم کردن خود وارد زمین شد، برخلاف همیشه، صدای تشویقی به گوش نرسید و تماشاگران با بی توجهی فقط تمرین های او را تماشا کردند. ماجرا از وقتی حساس تر شد که در اواسط نیمه دوم، هواداران پرسپولیس احمدرضا عابدزاده را تشویق کردند و در مواردی، شعارهایی علیه بیرانوند سر دادند. دروازه بان شماره یک پرسپولیس که از این شرایط حسابی ناراحت شده بود پس از مهار یک شوت، انگشت خود را به نشانه سکوت، مقابل صورتش قرارداد و هواداران را دعوت به سکوت کرد! این آخر ماجرا نبود و آقای دروازه بان در پایان مسابقه، زمانی که با سرعت به سمت تونل ورزشگاه می دوید، رو به تماشاچیان روبه روی جایگاه، دوباره علامت هیس را نشان داد و با این کار خود باعث شد هواداران برای چندمین بار از کوره در بروند و دروازه بان پرحاشیه پرسپولیس، بیش از نتیجه بازی در صدر اخبار داغ قرار گیرد.

رفتارشناسی برخورد «بیرانوند» با هواداران در گفت و گو با «داریوش ارجمند» بازیگر و دانش آموخته جامعه شناسی

به «بیرانوند» یاد ندادند مردم محترمند

مرتضی اخوان- مربی جوانمرد قصه ما بهتر و باورپذیرتر از هر هنرپیشه دیگری، شبیه نقش اش است. شاید به خاطر این که خودش به جامعه‌شناسی و به خصوص فوتبال خیلی علاقه‌مند است. داریوش ارجمند، همان «آقا هادی» سریال «به سوی افتخار» است. سریالی که شاید بتوان گفت اولین سریال فوتبالی تلویزیون ایران بود که با استقبال چشمگیری رو به رو شد.
ارجمند در آن مجموعه با بازی باورپذیرش در نقش یک مربی فوتبال، از اخلاق و ابعاد و عیارهای جامعه‌شناسانه فوتبال گفت و بعد از آن به دفعات، در پی ماجراهای مختلف فوتبالی، حساسیت‌های خود را با انتشار مقالات و مصاحبه‌های آتشین نشان داد. هنرمند کهنه‌کار سینما و تلویزیون کشورمان در واکنش به اتفاقات دیدار پرسپولیس و پدیده و برخورد علیرضا بیرانوند، سنگربان پُرحاشیه این روزهای ارتش سرخ با هواداران، حرف‌های خواندنی و جالبی را در قالب یک گفت وگو با زندگی‌سلام، در میان گذاشت و از چالش‌های اساسی میان فوتبال و جامعه، حرف زد.

■ **وقتی فوتبالیست یکهو معروف می‌شود**

داریوش ارجمند، به محض آن که از رفتارشناسی ماجرای بازی پرسپولیس و پدیده و برخورد متقابل بیرانوند و هواداران پرسپولیس می‌گویم، می‌پرسد: «منظورتان هیس گفتن بیرانوند به تماشاگران است؟» که پاسخ مثبت به سوالش می‌دهم. او می‌گوید: «حقیقت آن است که این جا ماجرا ورزش نیست! وقتی بازیکنان ما از ۲۳-۲۲ سالگی وارد فوتبال حرفه‌ای می‌شوند، نمی‌توانیم بگوییم فوتبال این کار را با بازیکنان ما کرده است، بلکه این اتفاقات ریشه در تربیت آن‌ها دارد.» وی می‌افزاید: «شما رفتار بچه‌های تیم ملی جوانان را در جام جهانی جوانان ببینید. چقدر منطقی بود. می‌دانید چرا؟ چون آن‌ها در سن تربیت‌پذیری هستند. روی آن‌ها کار شده که باید چطور رفتار کنند. اما بازیکنان لیگ برتری امروز ما یکهو از بیست و چند سالگی وارد فوتبال می‌شوند.»

■ **قدیمی ها کی از این کارها می کردند؟**

«تربیت و خانواده»؛ این مهم‌ترین حرف آقای هنرپیشه است. داریوش ارجمند کمی صریح‌تر می گوید: «به نظر من، به او یاد نداده‌اند که مردم محترمند. حالا چه موافق باشند، چه مخالف. این چیزی نیست که فدراسیون و کمیته اخلاق بتوانند درستش کنند.» وی با اشاره به پیش کسوتان و قدیمی‌ترهای فوتبال می‌افزاید: «شما کی چنین رفتاری از حسین کلانی‌ها دیدید؟ می‌دانید چرا؟ چون آن موقع خانواده وضعیت‌اش با الان فرق داشت. الان جوان‌ها به جای همنشینی با بزرگ ترها، مدام سرشان توی گوشی است. مغزشان پُر است از محتوایی که هیچ ارزشی هم ندارد.»

■ **امیدی به این فوتبال نیست**

«معتقدم پیش از فوتبالیست بودن باید انسان باشی.» این را آقا هادی «به سوی افتخار» می‌گوید. ارجمند درباره کلیت اوضاع فوتبال می گوید: «هر چه هم جریمه می کنند درست نمی‌شود. چون از قدیم گفتند نرود میخ آهنین در سنگ. وقتی ورزشکار ما می‌داند قلیان کشیدن برایش بد است ولی باز می کشد چکار می‌توان کرد؟ بازیکن فوتبال ما وقتی یکهو از شهرستان می‌آید به یکی از دو تیم بزرگ پایتخت و با بازیگر زنی که آرزو داشته او را ببیند رفیق می‌شود، معلوم است خودش را گم می کند و دیگر به فکر فوتبال و ارزش و اهمیت جایگاهش نیست.» ارجمند در پایان صحبت‌هایش می گوید: «امیدی به این فوتبال نیست. مگر این که بتوانیم مدرسه فوتبال واقعی زیر نظر فدراسیون داشته باشیم. مدرسه فوتبالی که بتواند از همان کودکی بازیکنانی تربیت کند که در کنار فوتبال حرفه‌ای، اخلاق و رفتار حرفه‌ای را هم یاد بگیرند.»

بازیکنان بزرگ داخلی و خارجی، در مواجهه با اعتراضات تماشاگران چه رفتاری نشان داده‌اند؟

حق با تماشاگر است!

مجید حسین زاده- ماجرای اعتراضات تماشاگران به بازیکنان فوتبال موضوع جدیدی نیست. هر وقت یک بازیکن به خصوص در تیم های بزرگ، از دوران اوجش فاصله می گیرد یا حاشیه هایی ایجاد می کند که به مذاق تماشاگران خوش نمی آید، با واکنش آن ها روی سکوها مواجه می شود. در ادامه مروری خواهیم داشت بر واکنش های متفاوت بازیکنان خارجی و داخلی در مستطیل سبز، هنگامی که به دلایل فنی یا حتی غیر فنی، مورد اعتراض تماشاگران قرار گرفته اند.

گرت بیل: فوتبال همین است

ستاره تیم ملی ولز که سال ۲۰۱۳ به عنوان گران قیمت‌ترین بازیکن جهان، راهی رئال مادرید شد، در این تیم بارها مورد انتقاد تماشاگران قرار گرفته است. او که یکی از ستاره های بی چون و چرای رئال مادرید است، هر زمان که مقداری از دوران اوجش فاصله گرفته با شیوه خاص اعتراضی تماشاگران رئالی روبه رو شده است. به طور مثال چند ماه پیش در بازی با رئال سوسیداد که اعتراض تماشاگران به اوج خود رسید، او حتی بعد از گلزنی در این بازی هیچ واکنشی نشان نداد و به یک خبرنگار گفت: «فوتبال همین است. این اتفاقات در فوتبال رخ می دهد و نمی توان برای کنترل آن کاری کرد. تنها کاری که می توان انجام داد، این است که سخت تلاش و تمرین کرد.»

پائولو مالدینی: باید عشق به میلان را درک کنم

یکی از بهترین مدافعان تاریخ فوتبال جهان که با سابقه ۲۵ ساله بازی در «آ ث میلان» رکورددار حضور با لباس یک تیم در تاریخ فوتبال است و از این لحاظ یکی از با تعصب ترین بازیکنان فوتبال هم به شمار می رود، در دوره هایی از تاریخ فوتبالی اش که مانند همه بازیکنان دنیا با فراز و نشیب هایی همراه بوده، با اعتراضات هواداران ایتالیایی روبه رو شده است. او هیچ گاه در برابر این اعتراض ها، واکنشی نشان نداده است که باعث ناراحتی هواداران یا متشنج شدن سکوها شود. جالب تر این که بعد از چنین بازی هایی در این باره پاسخ می‌داد: «عشق هواداران میلان به این تیم، حد و مرز ندارد و من باید این عشق را درک کنم.»

رضا عنایتی: از اعتراض ها ناراحت نمی شوم

رکورددار گلزنی در لیگ برتر از سال ۸۲ تا ۸۴ که به عنوان مهاجم در تیم استقلال تهران بازی می کرد، سایه بازیکنی به نام علی سامره را بالای سر خودش می دید! هر زمان که تماشاگران از موقعیت هایی که توسط او خراب می‌شد به ستوه می آمدند با تشویق علی سامره، اعتراض خودشان را نشان می دادند. اما هیچ گاه عنایتی در برابر این اعتراض ها واکنش جدی در زمین بازی نشان نداد. البته او در مصاحبه هایی از تماشاگران گلایه کرده بود اما وقتی از او پرسیدند چرا در زمین هیچ واکنشی به اعتراضات نشان نمی دهد، گفت: «تماشاگران تمامی تیم ها انتظار دارند تیم های شان همواره پیروز شوند اما فوتبال با هزاران اتفاق روبه روست. من از اعتراض ها ناراحت نمی شوم، چون آن ها از همه چیز اطلاع ندارند.»

علی کریمی و عذرخواهی از تماشاگران در ورزشگاه

جادوگر آسیا در سال ۹۰ همراه حمید استیلی، روزهای سختی را در پرسپولیس گذراند. علاوه بر حاشیه های زیادی که پرسپولیس در آن زمان با آن ها درگیر بود، نتیجه نگرفتن هم باعث شده بود کاسه صبر تماشاگران لبریز شود و در بعضی از بازی ها از دقیقه یک شروع به اعتراض کنند. در این بین و در پایان یکی از همین بازی ها که بیش از ۷۰ هزار نفر به ورزشگاه آمده بودند، علی کریمی به عنوان کاپیتان نه تنها از اعتراض تماشاگران دلخور نشد بلکه از همه بازیکنان که مورد اعتراض تماشاگران قرار گرفته بودند، خواست که همراه او دور زمین بچرخند و از هواداران عذرخواهی کنند.

مهدی طارمی و گریه بی امان در رختکن

آقای گل دو دوره لیگ برتر در فصل اخیر و قبل از محرومیت چهار ماهه اش به شدت مورد انتقاد تماشاگران قرار گرفته بود. آمدن گاودین منشا به پرسپولیس، کار را برای او سخت کرده بود و به محض این که یک موقعیت از دست می داد، تماشاگران به تشویق منشا می پرداختند تا اعتراض خود را به او نشان دهند. به طور طبیعی این ماجرا فشار زیادی روی او می آورد، به حدی که بعد از اعتراضات تماشاگران در یکی از بازی ها، تا چند ساعت در رختکن ماند و گریه کرد اما به تماشاگران توهینی نکرد.

کریس رونالدو: هیچی نمی‌شنوم!

به فوق ستاره رئال مادرید هم بارها از سوی تماشاگران این تیم اسپانیایی اعتراض شده است. شیوه اعتراض تماشاگران اسپانیایی، زدن سوت ممتد در زمان هایی است که یک بازیکن صاحب توپ می شود. به طور مثال، یک بار در بازی با اسپانیول، زمانی که رئال با نتیجه دو بر یک از این تیم عقب افتاده بود، تماشاگران به هو کردن و سوت زدن در زمان هایی که رونالدو صاحب توپ می‌شد اقدام کردند که با واکنش او روبه رو شدند. رونالدو با حرکت دادن انگشت اشاره خود به تماشاگران نشان داد که این حرکت شان درست نیست. او در بازی هایی که بعد از اعتراض تماشاگران موفق به گلزنی می شود، به سمت آن ها می رود و با نشان دادن گوشش، به آن ها می فهماند که صدای اعتراض شان را نمی شنود!

پاتریس اورا: لگد زدن به هوادار معترض

اما یکی از عجیب و غریب ترین واکنش ها به اعتراضات مربوط به «پارتیس اورا» مدافع باتجربه المپیک مارسی است. او قبل از شروع بازی و زمانی که در حال گرم کردن بود، ناگهان با شعارهای تعدادی از هواداران خشمگین تیم خودی که از بازی های او در این فصل ناراضی بودند، مواجه شد. سپس به سمت آن ها رفت و وقتی با هواداران تیمش درگیری لفظی پیدا کرد، لگدی محکم به یکی از تماشاگران زد و نخستین بازیکنی بود که پیش از شروع بازی در لیگ اروپا، کارت قرمز گرفت! یک روز بعد از این ماجرا، قرارداد او توسط باشگاه فسخ شد و یوفا هم او را هفت ماه محروم کرد.